

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/41,43

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/14636
Karar No. 2023/13240
Tarihi: 28.09.2023

**●OLUMSUZ YETKİ TESPİTİNE İTİRAZ
DAVASINDA MAHKEMECE İŞVEREN VE AYNI
İŞKOLUNDA İŞKOLU BARAJINI AŞAN
SENDİKALARA DAVANIN RESEN İHBAR
EDİLMESİNİN GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, olumsuz yetki tespitine itiraz istemine ilişkin davalarda, Mahkemece resen, davanın işveren ile o iş kolunda çalışan işçilerin en az yüzde birini üye kaydeden işçi sendikalarına ihbar edilmesi gerektiği açık olarak belirtilmiştir. Kanunda açık bir şekilde resen davanın ihbarına ilişkin yükümlülük öngörüldüğünden, davanın Kanunda belirtilen kişilere ihbar edilmemesi durumunda adil yargılanma hakkı ile hukuki dinlenilme hakkının ihlâli söz konusu olacaktır.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, İlk Derece Mahkemesi tarafından 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen kişilere davanın resen ihbarı, ihbar olunanlardan davaya katılan olması durumunda bu kişilere 6100 sayılı Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde cevap ve delil sunma imkânı tanınması ve daha sonra işin esasının incelenmesi gerekir.

Taraflar arasındaki yetki tespitine itiraz davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme

sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 29.07.2020 tarih ve 1709561 sayılı olumsuz yetki tespit kararının iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vekili cevap dilekçesinde; Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre değerlendirme yapıldığını, tespitin hukuka uygun olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 01.04.2020-31.12.2020 süreli ihaleye ilişkin olarak yetki başvuru tarihi olan 06.05.2020 tarihinde dava dışı Bome Trivitron Sanayi Ürünleri Dış Tic. AŞ işletmesinin dava dilekçesinde belirtilen işyerlerinde 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41 inci maddesine göre yetki için işçi sayısının yüzde kırk çoğunluğunun aranması hükmü karşısında davacı Sendikanın % 81,16 üye çoğunluk sayısının bulunduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı vekili istinaf dilekçesinde; ihale makamı olan Türkiye Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün 08.05.2020 tarihli yazısında söz konusu işin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun (4734 sayılı Kanun) 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında olmadığı belirtilildiğini, Bakanlık tarafından düzenlenen 29.07.2020 tarihli ve 1709561 sayılı yazı ile Sendikaya başvuruları hakkında yapılacak işlem bulunmadığının bildirildiğini, sonuç olarak Mahkemenin gerekçeli kararında hüküm altına alındığı üzere ilgili iş 4734 sayılı Kanun'un 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında olmayıp, anılan madde kapsamında olmayan işyerleri için ayrı ayrı yetki verilmesi mümkün olmadığından Bakanlığın işleminde usule ve kanuna aykırılık bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle kararın kaldırılmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; 01.04.2020-31.12.2020 süreli ihaleye ilişkin olarak yetki başvuru tarihi olan 06.05.2020 tarihinde dava dışı Bome Trivitron Sanayi Ürünleri Dış Tic. AŞ

işletmesinin dava dilekçesinde belirtilen işyerlerinde 6356 sayılı Kanun'un 41 inci maddesine göre yetki için işçi sayısının yüzde kırk çoğunluğunun aranması hükmü karşısında davacı Sendikanın %81,16 üye çoğunluk sayısının bulunduğu gerekçesiyle başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; istinaf dilekçesinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması istemi ile temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Kanun'un 41 inci ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" kenar başlıklı 53 üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler."

2. 6356 sayılı Kanun'un "Yetki" kenar başlıklı 41 inci maddesinin birinci fıkrası da şöyledir:

"Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir."

3. 6356 sayılı Kanun'un "Yetki Tespiti İçin Başvuru" kenar başlıklı 42 nci maddesi ise şöyledir:

"(1) Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir.

(2) Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir.

(3) İşçi sendikasının yetki şartlarına sahip olmadığı ya da işyerinde yetki şartlarına sahip bir işçi sendikasının bulunmadığının tespiti hâlinde, bu bilgiler sadece başvuruyu yapan tarafa bildirilir.

(4) Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz.

(5) Yetki tespiti ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.”

4. 6356 sayılı Kanun'un “Yetki İtirazı” kenar başlıklı 43 üncü maddesi de şöyledir:

“(1) Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir.

(2) İtiraz dilekçesi görevli makama kayıt ettirildikten sonra mahkemeye verilir. Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin yüzde birinden daha az üyesi bulunan işçi sendikası, yetki itirazında bulunamaz.

(3) İtiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itiraz incelenmeksizin reddedilir. İşçi ve üye sayılarının tespitinde maddi hata ve süreye ilişkin itirazları mahkeme altı iş günü içinde duruşma yapmaksızın kesin olarak karara bağlar. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir.

(4) 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen işçi sendikası, altı iş günü içinde yetkili olup olmadığının tespiti için dava açabilir. Mahkeme açılan davayı o işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birini üye kaydeden işçi sendikaları ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene de bildirir. Mahkeme davayı iki ay içinde sonuçlandırır.

(5) İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.”

5. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) “Hukuki dinlenilme hakkı” kenar başlıklı 27 nci maddesi de şöyledir:

“(1) Davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahiptirler.

(2) Bu hak;

a) Yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını,

b) Açıklama ve ispat hakkını,

c) Mahkemenin, açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini, içerir.”

3. Değerlendirme

1. Somut uyuşmazlıkta davacı Sendika tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 29.07.2020 tarih ve 1709561 sayılı olumsuz yetki tespit

kararının iptali talep edilmektedir. Dava, sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına karşı açılmış ve İlk Derece Mahkemesince de yargılama bu şekilde sonuçlandırılmıştır.

2. 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, olumsuz yetki tespitine itiraz istemine ilişkin davalarda, Mahkemece resen, davanın işveren ile o iş kolunda çalışan işçilerin en az yüzde birini üye kaydeden işçi sendikalarına ihbar edilmesi gerektiği açık olarak belirtilmiştir. Kanunda açık bir şekilde resen davanın ihbarına ilişkin yükümlülük öngörüldüğünden, davanın Kanunda belirtilen kişilere ihbar edilmemesi durumunda adil yargılanma hakkı ile hukuki dinlenilme hakkının ihlâli söz konusu olacaktır.

3. Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, İlk Derece Mahkemesi tarafından 6356 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen kişilere davanın resen ihbarı, ihbar olunanlardan davaya katılan olması durumunda bu kişilere 6100 sayılı Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde cevap ve delil sunma imkânı tanınması ve daha sonra işin esasının incelenmesi gerekir.

4. Bu itibarla, davaya fer'î müdâhil olarak katılma hakları olan işveren BOME Trıvıtron Sanayi Ürünleri Dış Tic. AŞ ile Öz Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikasına davanın ihbarı ve daha sonra işin esasının incelenmesi gerekirken, İlk Derece Mahkemesince Kanun'un açık hükmüne aykırı uygulama suretiyle yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun usulden reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Bozma sebebine göre sair temyiz itirazlarının incelenmesine bu aşamada yer olmadığına,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

28.09.2023 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.